

Αριθμ. Πρωτ.: 31951

Αθήνα, 27 Δεκεμβρίου 2017

Π Ρ Ο Σ

Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών
κ. Χρήστο Σπίρτζη

ΚΟΙΝ.: 1. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Γραφείο Προέδρου

2. Πρόεδρο και Μέλη ΣΔΕ/Τμ. Κατ.

ΘΕΜΑ: Εργοληπτικό επάγγελμα και προβλέψεις Ν.4412/2016 καθώς και πρότυπων τευχών διακηρύξεων ανοιχτής διαδικασίας για την σύναψη ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων έργου άνω και κάτω των ορίων.

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Με ιδιαίτερη έκπληξη και έντονη ανησυχία τα Μέλη του Συνδέσμου μας και ο εργοληπτικός κλάδος εν γένει παρατηρεί την, με ταχείς ρυθμούς, πλήρη αποδόμησή του, η οποία ξεκίνησε με την θέσπιση του Ν.4412/2016.

Δυστυχώς και παρά τις εντός του Κοινοβουλίου διαβεβαιώσεις σας περί συνέχισης ύπαρξης και λειτουργίας ενός Μητρώου Εγγραφής και Κατάταξης των Εργοληπτικών Επιχειρήσεων με βασικά χαρακτηριστικά όμοια με αυτά του σημερινού ΜΕΕΠ καθημερινά διαπιστώνουμε ότι:

- οι νομοθετικές παρεμβάσεις της κυβέρνησης (π.χ. άρθρα 118 και 119 του Ν.4472/2017)
- οι αυθαίρετες ερμηνείες των προβλέψεων του άρθρου 75 του Ν.4412/16 ορισμένων Αναθετουσών Αρχών
- οι συχνές αλλοιώσεις του χαρακτήρα των δημοσίων συμβάσεων από ορισμένες Αναθέτουσες Αρχές οι οποίες αντί να δημοπρατούν σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 2, του Ν.4412/2016, επιλέγουν να δημοπρατούν είτε ως προμήθεια είτε ως υπηρεσία ώστε να αποφεύγουν το υποχρεωτικώς εφαρμοζόμενο πρότυπο τεύχος διακήρυξης συμβάσεως έργων αλλά και
- οι διατυπώσεις της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων που περιλαμβάνονται στην τελευταία έκδοση των προτύπων τευχών διακηρύξεων ανοιχτής διαδικασίας για την σύναψη ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων έργου άνω και κάτω των ορίων του Ν.4412/2016

συρρικνώνουν τον λόγο ύπαρξης ενός Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων, το οποίο και καταργούν στην πράξη.

Ειδικότερα, ο Σύνδεσμός μας έχει εντοπίσει και έχει κοινοποιήσει στο Υπουργείο σας σειρά έγγραφων παρεμβάσεων προς Αναθέτουσες Αρχές, οι οποίες εντελώς αυθαίρετα προσθέτουν μεγάλο αριθμό πρόσθετων, προαπαιτούμενων συμμετοχής (που δεν αιτιολογούνται από τα ειδικά χαρακτηριστικά των έργων) επιπλέον της βεβαίωσης

εγγραφής στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα την δραστική μείωση των εν δυνάμει συμμετεχόντων στους σχετικούς διαγωνισμούς.

Κατά την άποψη του Συνδέσμου μας, η προσθήκη των επιπλέον αυτών όρων δεν είναι σύννομη και το αποτέλεσμα της είναι η καταστρατήγηση της υποχρεωτικής έννοιας του ΜΕΕΠ, εξέλιξη που εσείς μπορείτε να αντιληφθείτε την σημασία της.

Σχετικά επισυνάπτουμε γνωμοδότηση του νομικού μας συμβούλου στην οποία εκτίθενται διεξοδικά τα σχετικά με τα κριτήρια χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικής ικανότητας και της προσθήκης ειδικών όρων στις διακηρύξεις υπό το καθεστώς του Ν. 4412/2016 ενώ συμπεραίνεται ότι σε όλες τις σχετικές περιπτώσεις έργων θα έπρεπε να προηγείται δική σας θετική απόφαση ως Υπουργού Υποδομών κατόπιν εισήγησης του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ.

Επιπρόσθετα σημειώνουμε ένα ακόμη ανησυχητικό φαινόμενο κατά τις δημοπρασίες των τελευταίων μηνών, το οποίο αφορά στην μη σύννομη επιλογή ορισμένων Αναθέτουσών Αρχών να εκφεύγουν των ρητών προβλέψεων του άρθρου 2 του Ν.4412/2016 όπου με σαφήνεια οριοθετούνται οι ορισμοί του έργου, της υπηρεσίας και της προμήθειας. Την πρωτοβουλία σας να περιλάβετε στον Ν.4412/2016 το εν λόγω αποσαφηνιστικό άρθρο είχαμε επικροτήσει ως Σύνδεσμος κατά την συζήτηση του νομοσχεδίου στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, ωστόσο στην πράξη όταν οι Αναθέτουσες Αρχές έχουν προεπιλέξει να περιορίσουν τον εν δυνάμει ανταγωνισμό της διαγωνιστικής διαδικασίας αντί να δημοπρατούν ορθώς ως σύμβαση έργου τελικώς δημοπρατούν παρανόμως είτε ως σύμβαση υπηρεσιών είτε ως σύμβαση προμήθειας, ώστε να αποφεύγουν την χρήση του υποχρεωτικώς εφαρμοζόμενου πρότυπου τεύχους διακήρυξης και να ενσωματώνουν στο τεύχος της διακήρυξης άκρως περιοριστικές, συνήθως φωτογραφικές διατάξεις που δεν αιτιολογούνται από την φύση των υπό δημοπράτηση συμβάσεων με προφανή στόχευση την καθοδήγηση του αποτελέσματος της δημοπρασίας, γεγονός που αντιστρατεύεται και τις ανάλογες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου περί αναθέσεως συναφών συμβάσεων, αλλά και τις γενικές αρχές της προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της απαγόρευσης των διακρίσεων σε βάρος των οικονομικών φορέων.

Πέραν των ανωτέρω έντονο προβληματισμό έχει προκαλέσει στα Μέλη του Συνδέσμου μας η επιλογή της ΕΑΑΔΗΣΥ να περιλάβει στην τελευταία έκδοση των προτύπων τευχών διακήρυξεων ανοιχτής διαδικασίας για την σύναψη ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων έργου άνω και κάτω των ορίων του Ν.4412/2016, (τα οποία εξ' όσων γνωρίζουμε μέχρι και σήμερα δεν έχουν δημοσιευθεί σε ΦΕΚ), τις υποσημειώσεις 70 – 72, με τις οποίες προτρέπει τις Αναθέτουσες Αρχές να μην καλούν συγκεκριμένες τάξεις / πτυχία του ΜΕΕΠ, να επιβάλουν από μόνες τους απαιτήσεις που να διασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν την αναγκαία οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης, απαιτήσεις, οι οποίες να καθορίζονται περιγραφικά, χωρίς παραπομπή σε τάξεις/πτυχία του ΜΕΕΠ ή βαθμίδες/κατηγορίες του ΜΕΚ κ.ο.κ.

Ασφαλώς γνωρίζετε ότι θέση του Συνδέσμου μας που σας έχει διατυπωθεί σε όλους τους τόνους ήδη από το 2015, οπότε και σας ανατέθηκε το χαρτοφυλάκιο του Υπουργείου, είναι ότι **είμαστε ριζικά αντίθετοι στην παροχή ευρύτατης διακριτικής ευχέρειας στις αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς κατά τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής και ανάθεσης, που ως συνέπεια έχει την εμφάνιση φαινομένων**

αυθαιρεσιών, που πλήττουν καίρια τη διαφάνεια, το δημόσιο συμφέρον, τον ελεύθερο και υγιή ανταγωνισμό, κάτι που είναι ασύμβατο με το γράμμα και το πνεύμα των ενωσιακών Οδηγιών.

Με βάση τις εξελίξεις από την ψήφιση του Ν.4412/2016 και μετά φαίνεται ότι οι αναθέτουσες αρχές αποκτούν πλέον όλες σχεδόν τις αρμοδιότητες για τον καθορισμό των όρων διεξαγωγής ενός διαγωνισμού και για την εξειδίκευση των επιμέρους παραμέτρων του, με την παραχώρηση προς αυτές ευρύτατης διακριτικής ευχέρειας ως προς όλα σχεδόν τα κρίσιμα ζητήματα των διαδικασιών ανάθεσης. Θεωρητικώς, υπάρχουν, βεβαίως, ορισμένες «δικλίδες ασφαλείας» των προτύπων τευχών διακηρύξεων, των κανονιστικών πράξεων και των εγκυκλίων της κεντρικής διοίκησης και της εφαρμογής των αρκετά εξειδικευμένων πια γενικών αρχών της διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και προστασίας του πραγματικού ανταγωνισμού. Ωστόσο, ο γενικός κανόνας είναι ο ανωτέρω, γεγονός που αλλάζει ριζικά το τοπίο των διαδικασιών ανάθεσης των δημοσίων έργων, **με αποτέλεσμα την απομάκρυνση από διαφανείς και ξεκάθαρες διαδικασίες, την απομάκρυνση από τον στόχο της βέλτιστης αξιοποίησης των δημοσίων και των κοινοτικών πόρων.**

Η ελληνική εμπειρία έχει δείξει ότι **βασική προϋπόθεση** για την αποφυγή φαινομένων διαφθοράς, όπως αυτά που προκύπτουν όταν οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς έχουν την διακριτική ευχέρεια να καθορίζουν αυθαίρετα τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης, **είναι η αντικειμενικοποίηση του συστήματος ανάδειξης των ΑΧΠ** ώστε να μην υπάρχει καμία δυνατότητα συναλλαγής καθώς **και η λειτουργία κεντρικού συστήματος προ-αξιολόγησης και κατάταξης των εργοληπτικών επιχειρήσεων, όπως το ΜΕΕΠ, ως μοναδικής αξιόπιστης πηγής προσκαλούμενων εργοληπτικών επιχειρήσεων.**

Δυστυχώς, κύριε Υπουργέ, κανένα νέο και στα δύο αυτά πεδία δεν είναι ελπιδοφόρο για τους υγιώς λειτουργούντες επιχειρηματίες του κλάδου μας, γεγονός για το οποίο ο Σύνδεσμός σας ζητά, για μία ακόμη φορά, συνάντηση προκειμένου να λάβει απάντηση για το μέλλον του Κλάδου από υπεύθυνα χείλη.

Με τιμή,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΘΟΥΣΑΚΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Συν.: Γνωμοδότηση Νομικού Συμβούλου ΣΑΤΕ κ. Στ. Σταμόπουλου

Αριθ. Πρωτ.: 31953

ΑΘΗΝΑ, 4 Ιανουαρίου 2018

Π Ρ Ο Σ Το
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης
Μουσείων και Τεχνικών Έργων /
Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και
Μεταβυζαντινών Μνημείων/
Τμήμα Μελετών Βυζαντινών και
Μεταβυζαντινών Μνημείων

ΚΟΙΝ.: 1. Γεν. Διευθυντή Συγκοινωνιακών
Υποδομών της ΓΓΥ/ΥΜΕ,
κ. Διονύση Μακρή
2. Γεν. Διευθυντή Υδραυλικών,
Λιμενικών και Κτηριακών Υποδομών της
ΓΓΥ/ΥΜΕ,
κ. Αντώνη Κοτσώνη
3. Διεύθυνση Νομοθετικού Συντονισμού
Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών
4. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.
5. Α.Ε.Π.Π.

ΘΕΜΑ: Διαγωνισμοί του Υπουργείου Πολιτισμού:

- α) Στερέωση των Βραχωδών Πρανών και των Επικίνδυνων τμημάτων στην περιοχή του Προμαχώνα ΜΙΝΟΤΤΟ στο Κάστρο Ζακύνθου (Α΄ φάση) προϋπολογισμού 319.995 € (ΕΣΗΔΗΣ: 67965) και**
β) Στερέωση και αποκατάσταση Ι.Ναού Ζωοδότη Χριστού στο Στέλι Ικαρίας προϋπολογισμού 319.995 € (ΕΣΗΔΗΣ: 67943)

Κύριοι,

Κατόπιν διαμαρτυριών μελών μας διαπιστώσαμε ότι στις διακηρύξεις και των δύο εν θέματι έργων έχουν αυθαίρετα προστεθεί ειδικοί όροι χωρίς προηγούμενη απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών.

Ειδικότερα στο σημείο 22.Δ. - Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των δύο διακηρύξεων των εν θέματι έργων ζητείται:

"(α) Οι οικονομικοί φορείς, ημεδαπής ή αλλοδαπής, οφείλουν να πληρούν τις αντίστοιχες απαιτήσεις τεχνικής ικανότητας, για την τάξη στην οποία ανήκουν (στελέχωση, τεχνικός εξοπλισμός κλπ).

(β) εμπειρία σε εκτέλεση συναφών με το αντικείμενο της σύμβασης έργων επί μνημείων έως το 1830 ή εκκλησιαστικών κτηρίων ή εκκλησιαστικών συνόλων μετά το 1830, κηρυγμένων με τις διατάξεις του Ν. 3028/2002, τα οποία εκτελέσθηκαν από τον οικονομικό φορέα κατά την τελευταία πενταετία, συνολικού προϋπολογισμού ίσου τουλάχιστον με αυτού του δημοπρατούμενου έργου".

Κατά την άποψη του Συνδέσμου μας ενώ υπό προϋποθέσεις επιτρέπεται η εισαγωγή όρων, εν τούτοις δεν τηρείται η πρόβλεψη του Νομοθέτη, κατά την οποία, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 76 του Ν.4412/2016 και όπως διεξοδικά αναλύεται στην συνημμένη γνωμοδότηση του Νομικού Συμβούλου του ΣΑΤΕ, θα έπρεπε της εισαγωγής αυτών των ειδικών όρων να προηγείται θετική απόφαση του Υπουργού Υποδομών κατόπιν εισήγησης του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ.

Κατόπιν αυτών σας ζητούμε την ακύρωση των διαγωνισμών των εν θέματι έργων και την επαναδημοπράτησή τους με την απαλοιφή των αυθαίρετων και μη σύννομων επιπλέον απαιτήσεων προκειμένου να διευκολυνθεί ο ανταγωνισμός από την συμμετοχή περισσότερων εργοληπτικών επιχειρήσεων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Με τιμή,

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΘΟΥΣΑΚΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Συν.: Γνωμοδότηση Νομικού Συμβούλου ΣΑΤΕ κ. Στ. Σταμόπουλου

Αριθμ. Πρωτ.: 31971

Αθήνα, 04 Ιανουαρίου 2018

Π Ρ Ο Σ
Δήμο Σοφάδων

ΚΟΙΝ.: Α) Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας
- Στερεάς Ελλάδας
Β) Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.
Γ) Α.Ε.Π.Π.
Δ) Κ.Α.Π.Ε.
Ε) Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων

ΑΝΑΚ.: Γραφείο Υπουργού Εσωτερικών

ΘΕΜΑ: Προμήθεια - Εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων τύπου LED & προμήθεια λαμπτήρων τύπου LED εξοικονόμησης ενέργειας στον Δημοτικό φωτισμό

Κύριοι,

Ο Σύνδεσμός μας πληροφορήθηκε την εν θέματι διακήρυξη διαγωνισμού επί του οποίου σας καταθέτει τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

1. Ενώ πρόκειται για έργο, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 2, παρ. 1, εδάφιο 7 του Ν.4412/2016, επιλέγετε να το δημοπρατήσετε ως προμήθεια.

Ειδικότερα για την έννοια έργο ή προμήθεια, παρατίθεται το άρθρο 2, παρ. 7 και 8 του Ν 4412/16:

7) ως «έργο» νοείται το αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών μηχανικού το οποίο επαρκεί αυτό καθαυτό για την εκπλήρωση μίας οικονομικής ή τεχνικής λειτουργίας. **Η εκτέλεση των εργασιών του προηγούμενου εδαφίου απαιτεί ιδίως την εφαρμογή μελέτης κατά την έννοια του παρόντος, με τη χρήση τεχνικών γνώσεων και μεθόδων** και αφορά νέες κατασκευές, επεκτάσεις, ανακαινίσεις, επισκευές - συντηρήσεις κατά τη λειτουργία, κατεδαφίσεις υποδομών, ιδίως στις κατηγορίες οδοποιίας, οικοδομικών, υδραυλικών, ηλεκτρομηχανολογικών, λιμενικών, βιομηχανικών - ενεργειακών, δικτύων, πρασίνου, καθαρισμού και επεξεργασίας νερού, υγρών, στερεών και αερίων αποβλήτων, γεωτρήσεων, ειδικών μονώσεων, ανελκυστήρων, ηλεκτρονικού εξοπλισμού, πλωτών έργων και εγκαταστάσεων, ναυπηγείων, αποκαλύψεις μεταλλείων ή όπως οι κατηγορίες αυτές διαμορφώνονται από τις κείμενες διατάξεις και των υποδομών εκ του συνδυασμού των ανωτέρω κατηγοριών,

8) ως «δημόσιες συμβάσεις προμηθειών» και ως «συμβάσεις προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς, προϊόντων. Μια σύμβαση προμηθειών μπορεί να περιλαμβάνει, **παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης**".

Είναι προφανές ότι η εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων **ΔΕΝ** συνιστά απλή προμήθεια υλικών και μηχανημάτων **αλλά** αφορά σε κατασκευαστικές εργασίες ορθής τοποθέτησης και λειτουργίας εξοπλισμού, δηλαδή, **οι εργασίες της σύμβασης για το εν θέματι έργο, εμπίπτουν στην παρ. 7 του άρθρου 2, του Ν.4414/16, δηλαδή, αποτελούν έργο!**

Συνεπώς κατά την άποψη του Συνδέσμου μας η επίμαχη σύμβαση, όλως παρανόμως, δημοπρατείται ως σύμβαση υπηρεσιών, ενώ πρόκειται σαφώς για σύμβαση έργου. Το άρθρο 2 περ. 7 του Ν. 4412/2016, με το οποίο εξειδικεύεται και συγκεκριμενοποιείται η

Φειδίου 14-16 Αθήνα 106 78 / 14-16 Feidiou str. 106 78 Athens Greece
T +30 210 3301814/5 T +30 210 3836503 F +30 210 3824540 E info@sate.gr
www.sate.gr

σύμβαση έργου, προσδιορίζεται αναλυτικώς ως έργο ως εξής: «Ως «έργο» νοείται το αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών μηχανικού το οποίο επαρκεί αυτό καθαυτό για την εκπλήρωση μίας οικονομικής ή τεχνικής λειτουργίας. Η εκτέλεση των εργασιών του προηγούμενου εδαφίου απαιτεί ιδίως την εφαρμογή μελέτης κατά την έννοια του παρόντος, με τη χρήση τεχνικών γνώσεων και μεθόδων και αφορά νέες κατασκευές, επεκτάσεις, ανακαινίσεις, επισκευές - συντηρήσεις κατά τη λειτουργία, κατεδαφίσεις υποδομών, ιδίως στις κατηγορίες οδοποιίας, οικοδομικών, υδραυλικών, ηλεκτρομηχανολογικών, λιμενικών, βιομηχανικών - ενεργειακών, δικτύων, πρασίνου, καθαρισμού και επεξεργασίας νερού, υγρών, στερεών και αερίων αποβλήτων, γεωτρήσεων, ειδικών μονώσεων, ανελκυστήρων, ηλεκτρονικού εξοπλισμού, πλωτών έργων και εγκαταστάσεων, ναυπηγείων, αποκαλύψεις μεταλλείων ή όπως οι κατηγορίες αυτές διαμορφώνονται από τις κείμενες διατάξεις και των υποδομών εκ του συνδυασμού των ανωτέρω κατηγοριών». Εξάλλου, κατά την πάγια νομολογία του ΔΕΕ και του ΣτΕ, όταν η σύμβαση περιλαμβάνει τόσο στοιχεία συμβάσεως δημοσίου έργου, όσο και στοιχεία άλλου τύπου δημοσίας συμβάσεως, εκείνο που καθορίζει ποιες είναι οι εφαρμοστέες διατάξεις είναι το στοιχείο της συμβάσεως που είναι κύριο. Ειδικότερα, η εν λόγω σύμβαση έχει προεχόντως χαρακτήρα συμβάσεως δημοσίου έργου, εφόσον η μελέτη και η εκτέλεση του έργου, αποτελούν, σε σχέση με τα λοιπά καθήκοντα του αναδόχου, το κύριο αντικείμενο της σύμβασης **(Δεν εννοείται δηλαδή κατασκευή ηλεκτροφωτισμού πόλεων χωρίς τις απαραίτητες μελέτες και επομένως οι εν λόγω περιπτώσεις δεν υπάγονται στις προβλέψεις της παραγράφου 8 του άρθρου 2 του Ν.4412/16)**. Περαιτέρω, η εν λόγω σύμβαση στοχεύει στην επίτευξη ενός συγκεκριμένου λειτουργικού τεχνικού αποτελέσματος, όπως αυτό το αποτέλεσμα περιγράφεται στην σχετική μελέτη. Επομένως, βάσει της συνολικής εκτίμησης του αντικείμενου της δημοπρατούμενης σύμβασης, ανεξαρτήτως του ύψους της ποσοστιαίας συμμετοχής του προς προμήθεια φωτιστικού εξοπλισμού στον συνολικό συμβατικό προϋπολογισμό, προκύπτει ότι η δημοπρατούμενη σύμβαση στοχεύει σε συγκεκριμένο λειτουργικό τεχνικό αποτέλεσμα, όπως αυτό έχει σχεδιασθεί και πρόκειται να κατασκευασθεί βάσει των μελετών του έργου (βλ. ΣτΕ 2387/2009 σκ. 8^ο ΔΕΕ, απόφαση της 19.4.1994, C-331/92, Gestion Hotelera Internacional Sa κλπ, σκ.23-29, απόφαση της 18.1.2007, C-220/05, Jean Hauroux κλπ, σκ. 37-41, απόφαση της 21.2.2008, C-412/04, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκ. 47-52 κ.ά.).

Ειδικότερα, για την κατασκευή και εγκατάσταση του συστήματος φωτισμού, η εν θέματι διακήρυξη προβλέπει την εκτέλεση εργασιών λειτουργικής εγκατάστασης φωτιστικών σωμάτων τύπου LED οι οποίες υπάγονται στην έννοια του δημοσίου έργου. Η εκτέλεση των εργασιών αυτών είναι απαραίτητη για τη θέση του συστήματος φωτισμού σε παραγωγική λειτουργία, για την εκπλήρωση δηλαδή του ολοκληρωμένου τεχνικού αποτελέσματος, στο οποίο αποβλέπετε ως Αναθέτουσα Αρχή με την προκήρυξη του διαγωνισμού. Υπό τα δεδομένα επομένως αυτά, η εν λόγω σύμβαση έχει χαρακτήρα προεχόντως δημόσιας συμβάσεως έργου και θα έπρεπε να καλούνται σε αυτόν νομίμως λειτουργούσες εργοληπτικές επιχειρήσεις. Πράγμα που δεν έγινε κατά προφανή παράβαση του άρθρου 2 ν. 4412/2016 και των άρθρων 2 και 33 παρ. 1 εδ. β Οδ. 2014/24/ΕΕ και 2 Οδ. 2014/25/ΕΕ.

2. Στο άρθρο 54 - Τεχνικές Προδιαγραφές του Ν.4412/2016 αναφέρονται μεταξύ άλλων τα εξής:

"2. Οι τεχνικές προδιαγραφές εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης σύμβασης και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των δημόσιων συμβάσεων στον ανταγωνισμό".

Από την μελέτη της διακήρυξης του εν θέματι διαγωνισμού και ιδίως από την συνεξέταση των τεχνικών χαρακτηριστικών των ζητούμενων φωτιστικών, της ισχύος των φωτιστικών, των κριτηρίων επιλογής αλλά και των όρων για την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, καθώς και την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, προκύπτει ένας

αδικαιολόγητος, κατά την άποψη του Συνδέσμου μας, περιορισμός του ανταγωνισμού αφού η συνδυασμένη εφαρμογή των προβλέψεων των άρθρων της διακήρυξης συνεπάγεται τον αποκλεισμό σχεδόν όλων των δραστηριοποιούμενων στον κλάδο επιχειρήσεων με την εξαίρεση μίας ή δύο.

Συγκεκριμένα, η σχετική διακήρυξη εμπεριέχει όρους οι οποίοι περιορίζουν υπέρμετρα, χωρίς κανέναν αποχρώντα λόγο, τον ανταγωνισμό, είναι δε προδήλως φωτογραφικοί και, συνεπώς, αντίθετοι προς την αρχή της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων. Ειδικότερα:

Όπως παγίως γίνεται δεκτό, συνιστά ενωσιακή αρχή του δικαίου δημοσίων συμβάσεων και δη μείζονος σημασίας, η αποφυγή κάθε ανοικτής ή και συγκεκριμένης διάκρισης και περιορισμού της ελευθερίας ισότιμης συμμετοχής σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων εις βάρος ομάδας οικονομικών φορέων (βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ, Απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 1989, C-3/88, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1989, σ. 4035, σκ. 8 και Απόφαση της 3ης Ιουνίου 1992, C-360/89 Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή I-1992, σ. 3401, σκ. 11). Ως εκ τούτου, το ελάχιστο επίπεδο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας που απαιτείται για μια δεδομένη σύμβαση πρέπει να είναι συνδεδεμένο και ανάλογο προς το αντικείμενο της σύμβασης. Τούτο σημαίνει πως θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα, ώστε οι ελάχιστες απαιτήσεις και τα ζητούμενα δικαιολογητικά να μην υπερβαίνουν τις πραγματικές ανάγκες της υπό ανάθεση σύμβασης. Επομένως, προκύπτει ότι, πρώτον, από τα στοιχεία που επιλέγει η Αναθέτουσα Αρχή για να αποδειχθεί το ελάχιστο επίπεδο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, πρέπει να μπορεί αντικειμενικά να προκύπτει η σχετική ικανότητα του οικονομικού φορέα και, δεύτερον, το κατώτερο όριο που θα καθορισθεί πρέπει να είναι προσαρμοσμένο στη σημασία της οικείας σύμβασης, υπό την έννοια ότι θα πρέπει να αποτελεί μια αντικειμενική ένδειξη ως προς την ύπαρξη τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας για την καλή εκτέλεση της σύμβασης, χωρίς ωστόσο να βαίνει πέραν αυτού που είναι αναγκαίο προς τον σκοπό αυτόν (βλ. ΕΑΑΔΗΣΥ, Κατευθυντήρια Οδηγία 13). Τα παραπάνω προκύπτουν και από το ότι η σχετική διάταξη του άρθρου 75 παρ. 4 ν. 4412/2016 πρέπει πάντα να εφαρμόζεται και να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα της γενικής ρήτηρας της αναλογικότητας και της σχετικότητας των κριτηρίων επιλογής με το αντικείμενο της σύμβασης, που θεσπίζει το άρθρο 75 παρ. 1 του αυτού νόμου. Τα ανωτέρω απορρέουν εξάλλου και από την αρχή προστασίας του ανταγωνισμού στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, η οποία κατοχυρώνεται στο πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο (άρθρα 101 επ. ΣΛΕΕ), αλλά διέπει και σωρεία διατάξεων της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, με στόχο την προαγωγή αποτελεσματικού, βιώσιμου και ουσιώδους ανταγωνισμού (βλ. εν γένει περί «βιώσιμου» ανταγωνισμού ενδεικτικά ΔΕΕ, Απόφαση της 19ης Απριλίου 2012, C-549/10, ΠΕΚ Απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2007, T-201/04 Microsoft, Συλλογή 2007, σ. II-3601, παρ. 436) στο πλαίσιο όλων των διαδικασιών ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων (βλ. παρ. 1, 7, 31, 32, 33, 36, 49, 50, 59, 61, 63, 69, 74, 78, 79, 90, 92, 96 Προοιμίου και αρ. 24, 30, 32, 40, 41, 49, 57, 66, 67 Οδηγίας).

Στην προκείμενη σύμβαση οι αρχές της αναλογικότητας και της προστασίας του πραγματικού ανταγωνισμού, όπως εξετέθησαν ανωτέρω, έχουν παραβιασθεί ως προς τα κριτήρια συμμετοχής (οικονομικής επάρκειας και τεχνικής ικανότητας) που θέτει η διακήρυξη όπως παρουσιάζονται αναλυτικά στο συνημμένο παράρτημα της παρούσας, και τα οποία παραβιάζουν τις ανωτέρω αρχές και περιορίζουν πέραν του επιτρεπτού και δέοντος τον ανταγωνισμό για την ανάθεση της δημοπρατούμενης σύμβασης.

3. Σχετικά παραπέμπουμε στην απόφαση 21/2017 της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών σύμφωνα με την οποία έγινε δεκτή προσφυγή ακυρώνοντας ανάλογα στοιχεία όρων διακήρυξης [2.2.6. (στοιχεία α', β', γ') και 2.2.8.] παρόμοιας περίπτωσης διακήρυξης Δήμου με τίτλο: «*Εξοικονόμηση Ενέργειας στον Δημοτικό Φωτισμό με την Προμήθεια και*

εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων τύπου LED & την Προμήθεια λαμπτήρων τύπου LED», προϋπολογισμού: 1.394.553,60€ (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%).

4. Επιπρόσθετα σας τονίζουμε ότι το ενδεχόμενο έγκρισης των σχετικών πιστώσεων από τις διαχειριστικές αρχές **δεν καλύπτει και τα ζητήματα νομιμότητας των διακηρύξεων των δημοπρασιών** σύμφωνα και με την σκέψη 13 της απόφασης 21/2017 της ΑΕΠΠ κατά την οποία σημειώνεται μεταξύ άλλων ότι: *"Ετι περαιτέρω, ο ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής ότι ο υπό κρίση όρος της διακήρυξης έχει διαμορφωθεί και εγκριθεί από τους φορείς χρηματοδότησης του προγράμματος, αποτελεί ζήτημα εσωτερικό της αναθέτουσας και επ' ουδενί δεν έχει να κάνει με τα κριτήρια επιλογής του αναδόχου της σύμβασης, όπως αυτά θέτει η κείμενη νομοθεσία. Συνεπώς ο σχετικός λόγος προσφυγής θα πρέπει να γίνει δεκτός και να ακυρωθεί ο ως άνω όρος της διακήρυξης (2.2.6 στοιχεία α', β', γ)'"*.

5. Οι προβλεπόμενες τιμές των υπό προμήθεια ειδών κρίνονται ως εξαιρετικά υψηλές έναντι άλλων περιπτώσεων διακηρύξεων που θα πρέπει να αποτελέσουν παραδείγματα καλής πρακτικής όπως η διακήρυξη Δήμου Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης και οι παλαιότερες διακηρύξεις του Δήμου Θεσσαλονίκης και του Δήμου Ξάνθης όπου οι ανάλογες δημοπρατήσεις πραγματοποιήθηκαν ως δημοπρατήσεις έργων και όχι προμηθειών και έτυχαν ανταγωνισμού και ικανοποιητικών, για τις Αναθέτουσες Αρχές, αποτελεσμάτων.

6. Εν κατακλείδι εάν τελικά ακολουθηθούν οι αναφερόμενες στην διακήρυξη τεχνικές προδιαγραφές αυτές οδηγούν τις Δημοτικές Αρχές σε προμήθεια υλικών που δεν είναι αξιόπιστα τόσο σε θέματα ασφάλειας όσο και αποδοτικότητας στο χρονικό κύκλο εγγύησης, δεν είναι εναρμονισμένα με τους διεθνείς κανονισμούς και τις απαιτήσεις περί οικολογικής ανάπτυξης των Πόλεων και πολύ πιθανό να προκληθούν άστοχοι και άδικοι αποκλεισμοί, περιορίζοντας σε σχεδόν μία τις συμμετοχές – εναλλακτικές επιλογές, προκαλώντας σοβαρή οικονομική ζημία χωρίς ουσιαστικό ποσοτικό ή ποιοτικό όφελος στο Δήμο.

Παράλληλα, εφόσον επικρατήσουν αυτοί οι όροι και τεχνικές προδιαγραφές θα δημιουργήσουν κακό προηγούμενο για τους επόμενους διαγωνισμούς, θέτοντας ολόκληρο το εγχείρημα της εκπόνησης των έργων εκτός των προθέσεων και της φιλοσοφίας του Υπουργείου, του Ταμείου Παρακαταθηκών και του ΚΑΠΕ όπως αυτά αποτυπώνονται στις οδηγίες και προϋποθέσεις δανειοδότησης.

6. Κατόπιν αυτών και προκειμένου η διακήρυξη του εν θέματι διαγωνισμού να μην αντιστρατεύεται τις διατάξεις του ενωσιακού δικαίου περί αναθέσεως συναφών συμβάσεων, αλλά ούτε και τις γενικές αρχές της προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού, της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της απαγόρευσης των διακρίσεων σε βάρος των οικονομικών φορέων, σας ζητάμε τα παρακάτω αιτήματα προκειμένου να εξασφαλιστεί ο απαιτούμενος ανταγωνισμός κατά τις διαγωνιστικές διαδικασίες, εις όφελος των συμφερόντων των δημοτών:

- α)** να ακυρώσετε τον εν θέματι διαγωνισμό και να τον προκηρύξετε εκ νέου ως έργο και
 - β)** να άρετε κάθε φωτογραφικό - περιοριστικό κριτήριο συμμετοχής, όπως περιγράφεται στο συν. παράρτημα,
- ώστε να εξασφαλιστεί η άρτια και οικονομικά αποτελεσματική υλοποίηση του έργου.

Με τιμή,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΘΟΥΣΑΚΗΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Παρατηρήσεις επί του διαγωνισμού:

«Προμήθεια - Εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων τύπου LED & προμήθεια λαμπτήρων τύπου LED εξοικονόμησης ενέργειας στον Δημοτικό φωτισμό»

2.1. / παράγραφος 2.2.1 Δικαίωμα συμμετοχής α/α 1 «Βασική προϋπόθεση συμμετοχής όλων των παραπάνω περιπτώσεων αποτελεί το κριτήριο να ασκούν ως κύρια δραστηριότητα σχετική με το αντικείμενο της προμήθειας (παραγωγή ή εμπορία φωτιστικού εξοπλισμού) και είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα βιοτεχνικά ή εμπορικά ή βιομηχανικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος – μέλος εγκατάστασής τους (σύμφωνα με το α. 75 παρ. 2 του ν. 4412/2016). Στην περίπτωση ενώσεων οικονομικών φορέων η παραπάνω προϋπόθεση ισχύει για όλα τα μέλη αυτών.».

Παρατήρηση ΣΑΤΕ:

Δεν είναι κατανοητό σε τι εξυπηρετεί τα μέλη των ενώσεων των οικονομικών φορέων που θα θέλουν να συμμετέχουν στον Διαγωνισμό να πρέπει να ασκούν **όλα** ως κύρια δραστηριότητα την σχετική με το αντικείμενο της προμήθειας.

Ο συγκεκριμένος περιορισμός δεν εξυπηρετεί σε κανένα σημείο τις διαγωνιστικές ανάγκες ή την Αναθέτουσα Αρχή και από την άλλη δυσκολεύει έως αποκλείει την συνέργεια εταιριών για την διεκδίκηση του διαγωνισμού καθώς είναι εξαιρετικά απίθανο να συμπράξουν ομοειδείς εταιρείες για την διεκδίκηση του διαγωνισμού. Έτσι όπως διατυπώνεται ο εν λόγω όρος αποκλείει την δυνατότητα μιας εταιρείας με βασικό αντικείμενο το συγκεκριμένο αντικείμενο του διαγωνισμού να μπορεί να συμπράξει με οικονομικό φορέα για την διεκδίκηση του διαγωνισμού.

2.2 / παράγραφος 2.2.5.2: «*Να δηλώνεται και να αποδεικνύεται ως ορίζεται στην παρούσα κατωτέρω, από τον υποψήφιο οικονομικό φορέα ο μέσος "ειδικός"¹⁸ ετήσιος κύκλος εργασιών (σχετικός με το αντικείμενο της σύμβασης) για τα τρία προηγούμενα έτη (ήτοι 2014, 2015, 2016) ο οποίος πρέπει να είναι μεγαλύτερος ή ίσος με το ύψος του προϋπολογισμού της προμήθειας ήτοι 1.828.886,50 € μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ».*

Παρατήρηση ΣΑΤΕ:

Το αντικείμενο του διαγωνισμού υπόκειται στην εμπορία, κατασκευή, διακίνηση και εγκατάσταση ηλεκτρολογικού υλικού. Δεν βλέπουμε το λόγο να εξειδικεύεται και να παρουσιάζεται σαν ειδικό υλικό, αφού αναίτια, θα απαγορεύσει την συμμετοχή σε πολλούς ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς. Άποψη του ΣΑΤΕ είναι ότι δεν πρόκειται για εξειδικευμένο προϊόν και δεν αιτιολογείται από την φύση του αντικειμένου της σύμβασης ο όρος «ειδικός» ετήσιος κύκλος εργασιών.

2.3. / 2.2.6 «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα»

Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης,

οι οικονομικοί φορείς απαιτείται :

α) κατά τη διάρκεια της προηγούμενης τριετίας (οικονομικών ετών 2014, 2015, 2016) , να έχουν εκτελέσει τουλάχιστον 15 συμβάσεις προμήθειας του ίδιου αντικειμένου (Προμήθεια φωτιστικών και λαμπτήρων τύπου LED κατάλληλων για χρήση φωτισμού οδών και κοινόχρηστων εξωτερικών χώρων) των οποίων το συνολικό ύψος θα καλύπτει τουλάχιστον το 100% του προϋπολογισμού των 1.159.720,00 € άνευ ΦΠΑ.

β) να έχουν εκτελέσει κατ' ελάχιστον μία ανά έτος (της προηγούμενης τριετίας των οικονομικών ετών 2014, 2015, 2016) σύμβαση προμήθειας του ίδιου αντικειμένου (Προμήθεια φωτιστικών και λαμπτήρων τύπου LED κατάλληλων για χρήση φωτισμού οδών και κοινόχρηστων εξωτερικών χώρων) έτσι ώστε η Αναθέτουσα να μπορεί να διαπιστεύσει

σε βάθος χρόνου τριετίας την ορθή και ομαλή λειτουργία των ήδη εγκατεστημένων σε πλήρη λειτουργία φωτιστικών. Στην περίπτωση ενώσεων οικονομικών φορέων η παρούσα προϋπόθεση ισχύει για όλα τα μέλη αυτών.

γ) να αναφέρουν λίστα με τις κυριότερες συμβάσεις προμηθειών του ίδιου αντικειμένου (Προμήθεια φωτιστικών και λαμπτήρων τύπου LED κατάλληλων για χρήση φωτισμού οδών και κοινόχρηστων εξωτερικών χώρων) τις οποίες έχουν εκτελέσει κατά τη διάρκεια της προηγούμενης τριετίας (των οικονομικών ετών 2014, 2015, 2016) έτσι ώστε η υπηρεσία να διαπιστώσει την ικανότητα του Οικονομικού Φορέα να καλύψει το μέγεθος της συγκεκριμένης προμήθειας. Από την λίστα θα προκύπτει ότι ο υποψήφιος οικονομικός φορέας έχει προμηθεύσει κατά τη διάρκεια της προηγούμενης τριετίας τουλάχιστον το 50% του συνολικού αριθμού των φωτιστικών σωμάτων οδοφωτισμού και κοινόχρηστων εξωτερικών χώρων τύπου LED του ίδιου αντικειμένου της παρούσας διακήρυξης καθώς επίσης και το 100% του συνολικού αριθμού των λαμπτήρων οδοφωτισμού LED του ίδιου αντικειμένου της παρούσας διακήρυξης».

Παρατήρηση ΣΑΤΕ:

Θεωρούμε ότι οι όροι αυτοί είναι άκρως περιοριστικοί, σχεδόν φωτογραφικοί, αποσκοπώντας στον δραστικό περιορισμό του ανταγωνισμού που θα επιτευχθεί κατά τη δημοπρασία. Η επιλογή του ελάχιστου αριθμού συμβάσεων που θα πρέπει να έχει εκτελέσει ο κάθε συμμετέχων είναι πλήρως αυθαίρετη και καταχρηστική. Με ποια τεχνική ή οικονομική επιχειρηματολογία προκύπτει ότι ο κάθε συμμετέχων θα πρέπει να έχει εκτελέσει τουλάχιστον 15 συμβάσεις κατά τα προηγούμενα 3 έτη, γιατί όχι 3 ή 20 συμβάσεις; Ποια η διασφάλιση που εξασφαλίζει η Αναθέτουσα Αρχή αναφερόμενη στο πλήθος των συμβάσεων που θα πρέπει να έχει εκτελέσει ο συμμετέχων; Επιπλέον ποια επιχειρηματολογία γεννά έναν ακόμη αναίτιο και αυθαίρετο περιορισμό, αυτόν της εκτέλεσης κατ ελάχιστον μίας σύμβασης ανά έτος τα τελευταία 3 έτη; Και μάλιστα αυτή η υποχρέωση να ισχύει για κάθε ένα μέλος μίας ένωσης φορέων;

Χρειάζεται να αναφερθεί κάτι ακόμη για να χαρακτηριστεί η διακήρυξη φωτογραφική;

Είναι φανερό ότι οι παραπάνω αυθαίρετοι περιορισμοί δεν εξασφαλίζουν σε καμία περίπτωση επαρκή και υγιή ανταγωνισμό κατά τις διαγωνιστικές διαδικασίες, ούτε φυσικά το δημόσιο συμφέρον.

2.4 / B.2 «Αποδεικτικά μέσα» Για την παράγραφο 2.2.4.2

Ο υποψήφιος οικονομικός φορέας υποχρεούται στην προσκόμιση συμβολαίου κτήσης ή ενοικίασης ή σχετικού εγγράφου ιδιοκτησίας ή άδειας λειτουργίας των εγκαταστάσεων, καθώς επίσης και θεωρημένο σχέδιο – κάτοψης των κτιριακών εγκαταστάσεων, βάσει της οποίας η Αναθέτουσα αρχή θα μπορεί να διαπιστώσει την ύπαρξη των απαιτούμενων εγκαταστάσεων – υποδομών τις οποίες διαθέτει ο υποψήφιος οικονομικός φορέας για την κάλυψη των αναγκών της προμήθειας. Ελάχιστο εμβαδόν κάλυψης των αναγκών συντήρησης των υπό προμήθεια προϊόντων ορίζεται στα 100m² ανά 1000 τεμάχια φωτιστικών σωμάτων (όπως προκύπτει από τον ελάχιστο όγκο ανά φωτιστικό σώμα). Επιπλέον απαιτείται η προσκόμιση Υ.Δ. από τον υποψήφιο οικονομικό φορέα με την οποία θα δηλώνει υπεύθυνα ότι εφόσον αναδειχθεί ως ο ανάδοχος της προμήθειας θα διατηρεί σε πλήρη λειτουργία τις εγκαταστάσεις οι οποίες έχουν δηλωθεί και για χρονικό διάστημα 10 ετών από την επομένη της υπογραφής της σύμβασης (χρόνος δανειακής σύμβασης της Αναθέτουσας με το Τ.Π.&Δ.). Στην περίπτωση ενώσεων-συμπράξεων-κοινοπραξιών οικονομικών φορέων απαιτείται η παραπάνω υπεύθυνη δήλωση να είναι υπογεγραμμένη από όλα τα μέλη αυτών».

Παρατήρηση ΣΑΤΕ:

Και η ανωτέρω απαίτηση είναι άκρως περιοριστική και αναίτια προσθέτοντας ένα ακόμα ανούσιο εμπόδιο σε εν δυνάμει συμμετέχοντες και ταυτόχρονα επιτρέποντας σε πολύ λίγους (ή έναν;) να μετέχουν. Στην διακήρυξη υπάρχει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για την αποπεράτωση της προμήθειας αλλά και της τοποθέτησης των φωτιστικών σωμάτων. Η χρησιμοποίηση αποθηκευτικών χώρων ή όχι έχει να κάνει με την οργάνωση της προμήθειας από την μεριά του αναδόχου, οι επιλογές του οποίου είναι θέμα επιχειρηματικής τακτικής και οικονομικής συγκυρίας. Δεν δικαιολογείται με κανένα οικονομικό κριτήριο και δεν διασφαλίζει σε τίποτα την Αναθέτουσα Αρχή ο εξαναγκασμός του κάθε συμμετέχοντα να προσκομίσει συμβόλαιο κτήσης ή ενοικίασης αυθαίρετα προσδιορισμένων κτιριακών εγκαταστάσεων και μάλιστα για 10 έτη! Είναι περισσότερο από φανερό ότι ο εν λόγω όρος φωτογραφίζει συμμετέχοντα.

2.5 / Για την παράγραφο 2.2.6.

"α) *οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τουλάχιστον 10 αποδεικτικά εγκατάστασης - βεβαιώσεις ή πρωτόκολλα παραλαβής, εγκατάστασης και καλής λειτουργίας - βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης τα οποία θα συνοδεύονται από τα αντίστοιχα παραστατικά (τιμολόγια πώλησης), από συμβάσεις προμήθειας του ιδίου αντικειμένου της παρούσας σύμβασης "Προμήθεια φωτιστικών και λαμπτήρων τύπου LED κατάλληλων για χρήση φωτισμού οδών και κοινόχρηστων εξωτερικών χώρων", οι οποίες έχουν εκτελεστεί από τον υποψήφιο οικονομικό φορέα κατά τη διάρκεια της προηγούμενης τριετίας (οικονομικών ετών 2014, 2015, 2016), των οποίων το συνολικό ύψος θα καλύπτει τουλάχιστον το 100% του προϋπολογισμού των 1.159.720,00 € άνευ ΦΠΑ".*

Παρατήρηση ΣΑΤΕ:

Και τα ζητούμενα του παρόντος άρθρου δείχνουν να φωτογραφίζουν συμμετέχοντα αφού το πλήθος των 10 αποδεικτικών εγκατάστασης είναι εντελώς υποκειμενικό και αυθαίρετο, περιορίζοντας σημαντικά τον ανταγωνισμό.

Το ίδιο ισχύει και για το 2.2.6 β

Αριθ. Πρωτ.: 31985

ΑΘΗΝΑ, 4 Ιανουαρίου 2018

Π Ρ Ο Σ Το
Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

ΚΟΙΝ.: 1. Γεν. Διευθυντή Συγκοινωνιακών
Υποδομών της ΓΓΥ/ΥΜΕ,
κ. Διονύση Μακρή
2. Γεν. Διευθυντή Υδραυλικών,
Λιμενικών και Κτηριακών Υποδομών της
ΓΓΥ/ΥΜΕ,
κ. Αντώνη Κοτσώνη
3. Διεύθυνση Νομοθετικού Συντονισμού
Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών
4. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.
5. Α.Ε.Π.Π.

ΘΕΜΑ: Διαμόρφωση υφιστάμενων κοιμητηρίων εκτιμώμενης αξίας 1.000.000 €

Κύριοι,

Πρόσφατα γίναμε αποδέκτες διαμαρτυριών Μελών του Συνδέσμου μας, γιατί στη διακήρυξη του εν θέματι έργου και ειδικότερα στο άρθρο 22 έχει αυθαίρετα προστεθεί ειδικός όρος χωρίς προηγούμενη απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών.

Συγκεκριμένα στο σημείο 22.Δ. - Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα της διακήρυξης του εν θέματι έργου προβλέπεται ότι επιπρόσθετα οι δικαιούμενοι συμμετοχής στον διαγωνισμό *"απαιτείται να διαθέτουν:*

α) Ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας συναφές με το κύριο αντικείμενο του διαγωνισμού, κατά τη διάρκεια των πέντε τελευταίων ετών (2013-2014-2015-2016-2017) και να έχουν εκτελέσει έργο, ανάλογου αντικειμένου με το δημοπρατούμενο είτε σε ιδιωτικό είτε σε Δημόσιο φορέα. Το ελάχιστο συνολικό κόστος (σθροιστικά) των εκτελεσμένων έργων/εργασιών την τελευταία πενταετία θα πρέπει να είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το μισό του Προϋπολογισμού της Μελέτης χωρίς τον Φ.Π.Α.

β) Επαρκή εξοπλισμό για την εκτέλεση του έργου.

Σχετικά με τον απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό ο συμμετέχων θα πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον:

α) Ένα (1) φορτωτή τύπου bobcat, β) Ένα (1) εκσκαφέα με σφυρί και γ) Ένα (1) φορτηγό όχημα."

1. Όπως αντιλαμβάνεστε οι εν λόγω πρόσθετοι όροι της διακήρυξης περιορίζουν υπέρμετρα, χωρίς κανέναν αποχρώντα λόγο, τον ανταγωνισμό, είναι δε σχεδόν φωτογραφικοί και, συνεπώς, αντίθετοι προς την αρχή της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων. Ειδικότερα:

Όπως παγίως γίνεται δεκτό, συνιστά ενωσιακή αρχή του δικαίου δημοσίων συμβάσεων και δη μείζονος σημασίας, η αποφυγή κάθε ανοικτής ή και συγκεκριμένης διάκρισης και περιορισμού της ελευθερίας ισότιμης συμμετοχής σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων εις βάρος ομάδας οικονομικών φορέων (βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ, Απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 1989, C-3/88, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1989, σ. 4035, σκ. 8 και

Απόφαση της 3ης Ιουνίου 1992, C-360/89 Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή I-1992, σ. 3401, σκ. 11). Ως εκ τούτου, το ελάχιστο επίπεδο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας που απαιτείται για μια δεδομένη σύμβαση πρέπει να είναι συνδεδεμένο και ανάλογο προς το αντικείμενο της σύμβασης. Τούτο σημαίνει πως θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα, ώστε οι ελάχιστες απαιτήσεις και τα ζητούμενα δικαιολογητικά να μην υπερβαίνουν τις πραγματικές ανάγκες της υπό ανάθεση σύμβασης. Επομένως, προκύπτει ότι, πρώτον, από τα στοιχεία που επιλέγει η Αναθέτουσα Αρχή για να αποδειχθεί το ελάχιστο επίπεδο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, πρέπει να μπορεί αντικειμενικά να προκύπτει η σχετική ικανότητα του οικονομικού φορέα και, δεύτερον, το κατώτερο όριο που θα καθορισθεί πρέπει να είναι προσαρμοσμένο στη σημασία της οικείας σύμβασης, υπό την έννοια ότι θα πρέπει να αποτελεί μια αντικειμενική ένδειξη ως προς την ύπαρξη τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας για την καλή εκτέλεση της σύμβασης, χωρίς ωστόσο να βαίνει πέραν αυτού που είναι αναγκαίο προς τον σκοπό αυτόν (βλ. ΕΑΑΔΗΣΥ, Κατευθυντήρια Οδηγία 13). Τα παραπάνω προκύπτουν και από το ότι η σχετική διάταξη του άρθρου 75 παρ. 4 ν. 4412/2016 πρέπει πάντα να εφαρμόζεται και να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα της γενικής ρήτηρας της αναλογικότητας και της σχετικότητας των κριτηρίων επιλογής με το αντικείμενο της σύμβασης, που θεσπίζει το άρθρο 75 παρ. 1 του αυτού νόμου. Τα ανωτέρω απορρέουν εξάλλου και από την αρχή προστασίας του ανταγωνισμού στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, η οποία κατοχυρώνεται στο πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο (άρθρα 101 επ. ΣΛΕΕ), αλλά διέπει και σωρεία διατάξεων της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, με στόχο την προαγωγή αποτελεσματικού, βιώσιμου και ουσιώδους ανταγωνισμού (βλ. εν γένει περί «βιώσιμου» ανταγωνισμού ενδεικτικά ΔΕΕ, Απόφαση της 19ης Απριλίου 2012, C-549/10, ΠΕΚ Απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2007, T-201/04 Microsoft, Συλλογή 2007, σ. II-3601, παρ. 436) στο πλαίσιο όλων των διαδικασιών ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων (βλ. παρ. 1, 7, 31, 32, 33, 36, 49, 50, 59, 61, 63, 69, 74, 78, 79, 90, 92, 96 Προοιμίου και άρ. 24, 30, 32, 40, 41, 49, 57, 66, 67 Οδηγίας).

Στην προκείμενη σύμβαση οι αρχές της αναλογικότητας και της προστασίας του πραγματικού ανταγωνισμού, όπως εξετέθησαν ανωτέρω, έχουν παραβιασθεί ως προς τους υποδειχθέντες πρόσθετους όρους, οι οποίοι παραβιάζουν τις ανωτέρω αρχές και περιορίζουν πέραν του επιτρεπτού και δέοντος τον ανταγωνισμό για την ανάθεση της δημοπρατούμενης σύμβασης.

2. Πέραν αυτών κατά την άποψη του Συνδέσμου μας για τις σχετικές ειδικές τεχνικές απαιτήσεις και απαιτήσεις εξοπλισμού δεν τηρείται η πρόβλεψη του Νομοθέτη, κατά την οποία, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 76 του Ν.4412/2016 και όπως διεξοδικά αναλύεται στην συνημμένη γνωμοδότηση του Νομικού Συμβούλου του ΣΑΤΕ, θα έπρεπε της εισαγωγής αυτών των ειδικών όρων να προηγείται θετική απόφαση του Υπουργού Υποδομών κατόπιν εισήγησης του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ.

Κατόπιν αυτών σας ζητούμε την ακύρωση του διαγωνισμού του εν θέματι έργου και την επαναδημοπράτησή του με την απαλοιφή των αυθαίρετων και μη σύννομων επιπλέον απαιτήσεων προκειμένου να διευκολυνθεί ο ανταγωνισμός από την συμμετοχή περισσότερων εργοληπτικών επιχειρήσεων.

Με τιμή,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΘΟΥΣΑΚΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Συν.: Γνωμοδότηση Νομικού Συμβούλου ΣΑΤΕ κ. Στ. Σταμόπουλου

Αριθ. Πρωτ.:31980Α

ΑΘΗΝΑ, 4 Ιανουαρίου 2018

Π Ρ Ο Σ Το
Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

ΚΟΙΝ.: 1. Γεν. Διευθυντή Συγκοινωνιακών
Υποδομών της ΓΓΥ/ΥΜΕ,
κ. Διονύση Μακρή
2. Γεν. Διευθυντή Υδραυλικών,
Λιμενικών και Κτηριακών Υποδομών της
ΓΓΥ/ΥΜΕ,
κ. Αντώνη Κοτσώνη
3. Διεύθυνση Νομοθετικού Συντονισμού
Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών
4. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.
5. Α.Ε.Π.Π.

**ΘΕΜΑ: Κηποτεχνικές Αναπλάσεις Κοινοχρήστων Χώρων εκτιμώμενης αξίας
709.999,99€ (με ΦΠΑ)**

Κύριοι,

Πρόσφατα γίναμε αποδέκτες διαμαρτυριών Μελών του Συνδέσμου μας, γιατί στη διακήρυξη του εν θέματι έργου και ειδικότερα στο άρθρο 22 έχουν αυθαίρετα προστεθεί ειδικοί όροι χωρίς προηγούμενη απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών.

Συγκεκριμένα στο σημείο 22.Δ. - Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα της διακήρυξης του εν θέματι έργου προβλέπεται ότι επιπρόσθετα οι δικαιούμενοι συμμετοχής στον διαγωνισμό *"απαιτείται να διαθέτουν:*

α) Κατάλληλη και επαρκή στελέχωση της επιχείρησής τους και συγκεκριμένα:

Οι διαγωνιζόμενοι θα πρέπει να διαθέτουν στο δυναμικό της εταιρίας τους ένα γεωπόνο, τεχνολόγο γεωπόνο ή δασολόγο ή τεχνολόγο δασοπονίας και ένα επιστήμονα ή τεχνικό με ειδικότητα σε υδραυλικά έργα/εργασίες ή εργατοτεχνίτη με εμπειρία σε συντήρηση ή και κατασκευή αρδευτικών συστημάτων.

Οι διαγωνιζόμενοι θα πρέπει κατά τα έτη 2015-2016-2017 να απασχολούν τουλάχιστον 6 άτομα εργατοτεχνικό προσωπικό ανά έτος, συμπεριλαμβανομένου του γεωτεχνικού των παραπάνω ειδικοτήτων και του επιστήμονα ή τεχνικού με ειδικότητα σε υδραυλικά έργα /εργασίες ή εργατοτεχνίτη με εμπειρία στη συντήρηση ή και κατασκευή αρδευτικών συστημάτων.

β) Ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας συναφές με το αντικείμενο του διαγωνισμού, κατά τη διάρκεια των πέντε τελευταίων ετών (2013-2014-2015-2016-2017) και να έχουν εκτελέσει έργο/εργασίες, ανάλογου αντικειμένου με το δημοπρατούμενο είτε σε ιδιωτικό είτε σε Δημόσιο φορέα.

Το ελάχιστο συνολικό κόστος (αθροιστικά) των εκτελεσμένων έργων/εργασιών την τελευταία πενταετία θα πρέπει να είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το μισό του Προϋπολογισμού της Μελέτης χωρίς τον Φ.Π.Α. Οι εργασίες του καταλόγου θα πρέπει να αποδεικνύουν εμπειρία σε κηποτεχνικές αναπλάσεις χώρων πρασίνου (φυτεύσεις, εγκατάσταση χλοοτάπητα, εγκατάσταση αρδευτικών δικτύων κ.λ.π).

Φειδίου 14-16 Αθήνα 106 78 / 14-16 Feidiou str. 106 78 Athens Greece
T +30 210 3301814/5 T +30 210 3836503 F +30 210 3824540 E info@sate.gr
www.sate.gr

γ) Επαρκή εξοπλισμό για την εκτέλεση του έργου.

Σχετικά με τον απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό ο συμμετέχων θα πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον:

α) Ένα (1) φορτωτή τύπου bobcat, β) Ένα (1) εκσκαφέα-φορτωτή τύπου jcb και γ) Ένα (1) φορτηγό όχημα.

1. Όπως αντιλαμβάνεστε οι εν λόγω πρόσθετοι όροι της διακήρυξης περιορίζουν υπέρμετρα, χωρίς κανέναν αποχρώντα λόγο, τον ανταγωνισμό, είναι δε σχεδόν φωτογραφικοί και, συνεπώς, αντίθετοι προς την αρχή της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων. Ειδικότερα:

Όπως παγίως γίνεται δεκτό, συνιστά ενωσιακή αρχή του δικαίου δημοσίων συμβάσεων και δη μείζονος σημασίας, η αποφυγή κάθε ανοικτής ή και συγκεκαλυμμένης διάκρισης και περιορισμού της ελευθερίας ισότιμης συμμετοχής σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων εις βάρος ομάδας οικονομικών φορέων (βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ, Απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 1989, C-3/88, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1989, σ. 4035, σκ. 8 και Απόφαση της 3ης Ιουνίου 1992, C-360/89 Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή I-1992, σ. 3401, σκ. 11). Ως εκ τούτου, το ελάχιστο επίπεδο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας που απαιτείται για μια δεδομένη σύμβαση πρέπει να είναι συνδεδεμένο και ανάλογο προς το αντικείμενο της σύμβασης. Τούτο σημαίνει πως θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα, ώστε οι ελάχιστες απαιτήσεις και τα ζητούμενα δικαιολογητικά να μην υπερβαίνουν τις πραγματικές ανάγκες της υπό ανάθεση σύμβασης. Επομένως, προκύπτει ότι, πρώτον, από τα στοιχεία που επιλέγει η αναθέτουσα αρχή για να αποδειχθεί το ελάχιστο επίπεδο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, πρέπει να μπορεί αντικειμενικά να προκύπτει η σχετική ικανότητα του οικονομικού φορέα και, δεύτερον, το κατώτερο όριο που θα καθορισθεί πρέπει να είναι προσαρμοσμένο στη σημασία της οικείας σύμβασης, υπό την έννοια ότι θα πρέπει να αποτελεί μια αντικειμενική ένδειξη ως προς την ύπαρξη τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας για την καλή εκτέλεση της σύμβασης, χωρίς ωστόσο να βαίνει πέραν αυτού που είναι αναγκαίο προς τον σκοπό αυτόν (βλ. ΕΑΑΔΗΣΥ, Κατευθυντήρια Οδηγία 13). Τα παραπάνω προκύπτουν και από το ότι η σχετική διάταξη του άρθρου 75 παρ. 4 ν. 4412/2016 πρέπει πάντα να εφαρμόζεται και να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα της γενικής ρήτηρας της αναλογικότητας και της σχετικότητας των κριτηρίων επιλογής με το αντικείμενο της σύμβασης, που θεσπίζει το άρθρο 75 παρ. 1 του αυτού νόμου. Τα ανωτέρω απορρέουν εξάλλου και από την αρχή προστασίας του ανταγωνισμού στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, η οποία κατοχυρώνεται στο πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο (άρθρα 101 επ. ΣΛΕΕ), αλλά διέπει και σωρεία διατάξεων της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, με στόχο την προαγωγή αποτελεσματικού, βιώσιμου και ουσιώδους ανταγωνισμού (βλ. εν γένει περί «βιώσιμου» ανταγωνισμού ενδεικτικά ΔΕΕ, Απόφαση της 19ης Απριλίου 2012, C-549/10, ΠΕΚ Απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2007, T-201/04 Microsoft, Συλλογή 2007, σ. II-3601, παρ. 436) στο πλαίσιο όλων των διαδικασιών ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων (βλ. παρ. 1, 7, 31, 32, 33, 36, 49, 50, 59, 61, 63, 69, 74, 78, 79, 90, 92, 96 Προοιμίου και άρ. 24, 30, 32, 40, 41, 49, 57, 66, 67 Οδηγίας).

Στην προκείμενη σύμβαση οι αρχές της αναλογικότητας και της προστασίας του πραγματικού ανταγωνισμού, όπως εξετέθησαν ανωτέρω, έχουν παραβιασθεί ως προς τους υποδειχθέντες πρόσθετους όρους, οι οποίοι παραβιάζουν τις ανωτέρω αρχές και περιορίζουν πέραν του επιτρεπτού και δέοντος τον ανταγωνισμό για την ανάθεση της δημοπρατούμενης σύμβασης.

2. Πέραν αυτών κατά την άποψη του Συνδέσμου μας για τις σχετικές ειδικές τεχνικές απαιτήσεις, απαιτήσεις στελέχωσης και απαιτήσεις εξοπλισμού δεν τηρείται η πρόβλεψη του Νομοθέτη, κατά την οποία, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 76 του

Ν.4412/2016 και όπως διεξοδικά αναλύεται στην συνημμένη γνωμοδότηση του Νομικού Συμβούλου του ΣΑΤΕ, θα έπρεπε της εισαγωγής αυτών των ειδικών όρων να προηγείται θετική απόφαση του Υπουργού Υποδομών κατόπιν εισήγησης του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ.

Κατόπιν αυτών σας ζητούμε την ακύρωση του διαγωνισμού των εν θέματι έργων και την επαναδημοπράτησή του με την απαλοιφή των αυθαίρετων και μη σύννομων επιπλέον απαιτήσεων προκειμένου να διευκολυνθεί ο ανταγωνισμός από την συμμετοχή περισσότερων εργοληπτικών επιχειρήσεων.

Με τιμή,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΘΟΥΣΑΚΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Συν.: Γνωμοδότηση Νομικού Συμβούλου ΣΑΤΕ κ. Στ. Σταμόπουλου

Αριθ. Πρωτ.:31980B

ΑΘΗΝΑ, 4 Ιανουαρίου 2018

Π Ρ Ο Σ Το
Δήμο Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης

ΚΟΙΝ.: 1. Γεν. Διευθυντή Συγκοινωνιακών
Υποδομών της ΓΓΥ/ΥΜΕ,
κ. Διονύση Μακρή
2. Γεν. Διευθυντή Υδραυλικών,
Λιμενικών και Κτηριακών Υποδομών της
ΓΓΥ/ΥΜΕ,
κ. Αντώνη Κοτσώνη
3. Διεύθυνση Νομοθετικού Συντονισμού
Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών
4. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.
5. Α.Ε.Π.Π.

ΘΕΜΑ: ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΠΟΣΤΡΑΓΓΙΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ εκτιμώμενης αξίας 322.909,97 € (με ΦΠΑ).

Κύριοι,

Πρόσφατα γίναμε αποδέκτες διαμαρτυριών Μελών του Συνδέσμου μας, γιατί στη διακήρυξη του εν θέματι έργου και ειδικότερα στο άρθρο 22 έχουν αυθαίρετα προστεθεί ειδικοί όροι χωρίς προηγούμενη απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών.

Συγκεκριμένα στο σημείο 22.Δ. - Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα της διακήρυξης του εν θέματι έργου προβλέπεται ότι επιπρόσθετα οι δικαιούμενοι συμμετοχής στον διαγωνισμό "απαιτείται να διαθέτουν:

α) Κατάλληλη και επαρκή στελέχωση της επιχείρησης τους και συγκεκριμένα: Οι διαγωνιζόμενοι θα πρέπει κατά τα έτη 2015-2016-2017 να απασχολούν τουλάχιστον 6 άτομα εργατοτεχνικό προσωπικό, συμπεριλαμβανομένου του γεωπόνου ή τεχνολόγου γεωπόνου.

β) Ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας συναφές με το αντικείμενο του διαγωνισμού, κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών (2015-2016-2017) και να έχουν εκτελέσει έργο, ανάλογου

αντικειμένου με το δημοπρατούμενο είτε σε ιδιωτικό είτε σε Δημόσιο φορέα. Το ελάχιστο συνολικό κόστος (αθροιστικά) των εκτελεσμένων έργων/εργασιών την τελευταία τριετία θα πρέπει να είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το ποσόν προϋπολογισμού της μελέτης χωρίς Φ.Π.Α. Οι εργασίες θα πρέπει να αποδεικνύουν εμπειρία σε κατασκευή χλοοτάπητα γηπέδων.

γ) Επαρκή εξοπλισμό για την εκτέλεση του έργου.

Σχετικά με τον απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό ο συμμετέχων θα πρέπει να διαθέτει:

1. Διαμορφωτήρα (grader) που φέρει laser προκειμένου για την εξομάλυνση των κλίσεων με υψηλή ακρίβεια πριν την εργασία τοποθέτησης του νέου χλοοτάπητα.
2. Γεωργικό ελκυστήρα τουλάχιστον 120Hp.
3. Φορτηγό ανατρεπόμενο τουλάχιστον 6tn.
4. Χωματοουργικά μηχανήματα (μέγιστου βάρους λειτουργίας 5tn), κατάλληλα για

Φειδίου 14-16 Αθήνα 106 78 / 14-16 Feidiou str. 106 78 Athens Greece
T +30 210 3301814/5 T +30 210 3836503 F +30 210 3824540 E info@sate.gr
www.sate.gr

εργασίες εντός γηπέδου που πρέπει να αποφευχθεί η συμπίεση του εδαφικού υποστρώματος και οι ζημιές σε υπόγειες υποδομές.

5. Παρελκόμενο μηχάνημα κατασκευής αποστραγγιστικού δικτύου σύμφωνα με την τεχνική περιγραφή.

6. Σκαπτικό παρελκόμενο μηχάνημα τύπου Rottadairon ή αντίστοιχο για την εργασία ψιλοχωματισμού και αναμόχλευσης του εδάφους.

7. Σκαπτικό παρελκόμενο για την ομοιόμορφη αφαίρεση στρώσεων εδαφικού υποστρώματος ή ομοιόμορφης αποξήλωσης του υπάρχοντος χλοοτάπητα τύπου».

1. Όπως αντιλαμβάνεστε οι εν λόγω πρόσθετοι όροι της διακήρυξης περιορίζουν υπέρμετρα, χωρίς κανέναν αποχρώντα λόγο, τον ανταγωνισμό, είναι δε σχεδόν φωτογραφικοί και, συνεπώς, αντίθετοι προς την αρχή της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων. Ειδικότερα:

Όπως παγίως γίνεται δεκτό, συνιστά ενωσιακή αρχή του δικαίου δημοσίων συμβάσεων και δη μείζονος σημασίας, η αποφυγή κάθε ανοικτής ή και συγκεκριμένης διάκρισης και περιορισμού της ελευθερίας ισότιμης συμμετοχής σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων εις βάρος ομάδας οικονομικών φορέων (βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ, Απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 1989, C-3/88, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1989, σ. 4035, σκ. 8 και Απόφαση της 3ης Ιουνίου 1992, C-360/89 Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή I-1992, σ. 3401, σκ. 11). Ως εκ τούτου, το ελάχιστο επίπεδο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας που απαιτείται για μια δεδομένη σύμβαση πρέπει να είναι συνδεδεμένο και ανάλογο προς το αντικείμενο της σύμβασης. Τούτο σημαίνει πως θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα, ώστε οι ελάχιστες απαιτήσεις και τα ζητούμενα δικαιολογητικά να μην υπερβαίνουν τις πραγματικές ανάγκες της υπό ανάθεση σύμβασης. Επομένως, προκύπτει ότι, πρώτον, από τα στοιχεία που επιλέγει η Αναθέτουσα Αρχή για να αποδειχθεί το ελάχιστο επίπεδο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, πρέπει να μπορεί αντικειμενικά να προκύπτει η σχετική ικανότητα του οικονομικού φορέα και, δεύτερον, το κατώτερο όριο που θα καθορισθεί πρέπει να είναι προσαρμοσμένο στη σημασία της οικείας σύμβασης, υπό την έννοια ότι θα πρέπει να αποτελεί μια αντικειμενική ένδειξη ως προς την ύπαρξη τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας για την καλή εκτέλεση της σύμβασης, χωρίς ωστόσο να βαίνει πέραν αυτού που είναι αναγκαίο προς τον σκοπό αυτόν (βλ. ΕΑΑΔΗΣΥ, Κατευθυντήρια Οδηγία 13). Τα παραπάνω προκύπτουν και από το ότι η σχετική διάταξη του άρθρου 75 παρ. 4 ν. 4412/2016 πρέπει πάντα να εφαρμόζεται και να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα της γενικής ρήτηρας της αναλογικότητας και της σχετικότητας των κριτηρίων επιλογής με το αντικείμενο της σύμβασης, που θεσπίζει το άρθρο 75 παρ. 1 του αυτού νόμου. Τα ανωτέρω απορρέουν εξάλλου και από την αρχή προστασίας του ανταγωνισμού στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, η οποία κατοχυρώνεται στο πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο (άρθρα 101 επ. ΣΛΕΕ), αλλά διέπει και σωρεία διατάξεων της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, με στόχο την προαγωγή αποτελεσματικού, βιώσιμου και ουσιώδους ανταγωνισμού (βλ. εν γένει περί «βιώσιμου» ανταγωνισμού ενδεικτικά ΔΕΕ, Απόφαση της 19ης Απριλίου 2012, C-549/10, ΠΕΚ Απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2007, T-201/04 Microsoft, Συλλογή 2007, σ. II-3601, παρ. 436) στο πλαίσιο όλων των διαδικασιών ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων (βλ. παρ. 1, 7, 31, 32, 33, 36, 49, 50, 59, 61, 63, 69, 74, 78, 79, 90, 92, 96 Προοιμίου και άρ. 24, 30, 32, 40, 41, 49, 57, 66, 67 Οδηγίας).

Στην προκείμενη σύμβαση οι αρχές της αναλογικότητας και της προστασίας του πραγματικού ανταγωνισμού, όπως εξετέθησαν ανωτέρω, έχουν παραβιασθεί ως προς τους υποδειχθέντες πρόσθετους όρους, οι οποίοι παραβιάζουν τις ανωτέρω αρχές και περιορίζουν πέραν του επιτρεπτού και δέοντος τον ανταγωνισμό για την ανάθεση της δημοπρατούμενης σύμβασης.

2. Πέραν αυτών κατά την άποψη του Συνδέσμου μας για τις σχετικές ειδικές τεχνικές απαιτήσεις, απαιτήσεις στελέχωσης και απαιτήσεις εξοπλισμού δεν τηρείται η πρόβλεψη του Νομοθέτη, κατά την οποία, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 76 του Ν.4412/2016 και όπως διεξοδικά αναλύεται στην συνημμένη γνωμοδότηση του Νομικού Συμβούλου του ΣΑΤΕ, θα έπρεπε της εισαγωγής αυτών των ειδικών όρων να προηγείται θετική απόφαση του Υπουργού Υποδομών κατόπιν εισήγησης του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ.

Κατόπιν αυτών σας ζητούμε την ακύρωση του διαγωνισμού των εν θέματι έργων και την επαναδημοπράτησή του με την απαλοιφή των αυθαίρετων και μη σύννομων επιπλέον απαιτήσεων προκειμένου να διευκολυνθεί ο ανταγωνισμός από την συμμετοχή περισσότερων εργοληπτικών επιχειρήσεων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Με τιμή,

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΘΟΥΣΑΚΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Συν.: Γνωμοδότηση Νομικού Συμβούλου ΣΑΤΕ κ. Στ. Σταμόπουλου

Αριθ. Πρωτ.:31990

ΑΘΗΝΑ, 4 Ιανουαρίου 2018

Π Ρ Ο Σ Τον
Δήμο Βύρωνα

ΚΟΙΝ.: 1. Γεν. Διευθυντή Συγκοινωνιακών
Υποδομών της ΓΓΥ/ΥΜΕ,
κ. Διονύση Μακρή
2. Γεν. Διευθυντή Υδραυλικών,
Λιμενικών και Κτηριακών Υποδομών της
ΓΓΥ/ΥΜΕ,
κ. Αντώνη Κοτσώνη
3. Διεύθυνση Νομοθετικού Συντονισμού
Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών
4. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.
5. Α.Ε.Π.Π.

ΘΕΜΑ: ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ 2ου ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΗΜΟΥ ΒΥΡΩΝΑ εκτιμώμενης αξίας 209.677,42€ πλέον ΦΠΑ

Κύριοι,

Πρόσφατα γίναμε αποδέκτες διαμαρτυριών Μελών του Συνδέσμου μας, γιατί στη διακήρυξη του εν θέματι έργου και ειδικότερα στο άρθρο 22 έχει αυθαίρετα προστεθεί ειδικός όρος χωρίς προηγούμενη απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών.

Συγκεκριμένα στο σημείο 22.Δ. - Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα της διακήρυξης του εν θέματι έργου προβλέπεται ότι επιπρόσθετα οι δικαιούμενοι συμμετοχής στον διαγωνισμό *"απαιτείται να διαθέτουν πιστοποίηση για την κατασκευή αθλητικών δαπέδων κατά ISO 9001."*

1. Όπως αντιλαμβάνεστε ο εν λόγω πρόσθετος όρος της διακήρυξης περιορίζει υπέρμετρα, χωρίς κανέναν αποχρώντα λόγο, τον ανταγωνισμό, είναι δε σχεδόν φωτογραφικός και, συνεπώς, αντίθετος προς την αρχή της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων. Ειδικότερα: Όπως παγίως γίνεται δεκτό, συνιστά ενωσιακή αρχή του δικαίου δημοσίων συμβάσεων και δη μείζονος σημασίας, η αποφυγή κάθε ανοικτής ή και συγκεκριμένης διάκρισης και περιορισμού της ελευθερίας ισότιμης συμμετοχής σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων εις βάρος ομάδας οικονομικών φορέων (βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ, Απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 1989, C-3/88, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1989, σ. 4035, σκ. 8 και Απόφαση της 3ης Ιουνίου 1992, C-360/89 Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή I-1992, σ. 3401, σκ. 11). Ως εκ τούτου, το ελάχιστο επίπεδο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας που απαιτείται για μια δεδομένη σύμβαση πρέπει να είναι συνδεδεμένο και ανάλογο προς το αντικείμενο της σύμβασης. Τούτο σημαίνει πως θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα, ώστε οι ελάχιστες απαιτήσεις και τα ζητούμενα δικαιολογητικά να μην υπερβαίνουν τις πραγματικές ανάγκες της υπό ανάθεση σύμβασης. Επομένως, προκύπτει ότι, πρώτον, από τα στοιχεία που επιλέγει η αναθέτουσα αρχή για να αποδειχθεί το ελάχιστο επίπεδο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, πρέπει να μπορεί αντικειμενικά να προκύπτει η σχετική

ικανότητα του οικονομικού φορέα και, δεύτερον, το κατώτερο όριο που θα καθορισθεί πρέπει να είναι προσαρμοσμένο στη σημασία της οικείας σύμβασης, υπό την έννοια ότι θα πρέπει να αποτελεί μια αντικειμενική ένδειξη ως προς την ύπαρξη τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας για την καλή εκτέλεση της σύμβασης, χωρίς ωστόσο να βαίνει πέραν αυτού που είναι αναγκαίο προς τον σκοπό αυτό (βλ. ΕΑΑΔΗΣΥ, Κατευθυντήρια Οδηγία 13). Τα παραπάνω προκύπτουν και από το ότι η σχετική διάταξη του άρθρου 75 παρ. 4 ν. 4412/2016 πρέπει πάντα να εφαρμόζεται και να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα της γενικής ρήτηρας της αναλογικότητας και της σχετικότητας των κριτηρίων επιλογής με το αντικείμενο της σύμβασης, που θεσπίζει το άρθρο 75 παρ. 1 του αυτού νόμου. Τα ανωτέρω απορρέουν εξάλλου και από την αρχή προστασίας του ανταγωνισμού στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, η οποία κατοχυρώνεται στο πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο (άρθρα 101 επ. ΣΛΕΕ), αλλά διέπει και σωρεία διατάξεων της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, με στόχο την προαγωγή αποτελεσματικού, βιώσιμου και ουσιώδους ανταγωνισμού (βλ. εν γένει περί «βιώσιμου» ανταγωνισμού ενδεικτικά ΔΕΕ, Απόφαση της 19ης Απριλίου 2012, C-549/10, ΠΕΚ Απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2007, T-201/04 Microsoft, Συλλογή 2007, σ. ΙΙ-3601, παρ. 436) στο πλαίσιο όλων των διαδικασιών ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων (βλ. παρ. 1, 7, 31, 32, 33, 36, 49, 50, 59, 61, 63, 69, 74, 78, 79, 90, 92, 96 Προοιμίου και άρ. 24, 30, 32, 40, 41, 49, 57, 66, 67 Οδηγίας).

Στην προκείμενη σύμβαση οι αρχές της αναλογικότητας και της προστασίας του πραγματικού ανταγωνισμού, όπως εξετέθησαν ανωτέρω, έχουν παραβιασθεί ως προς τον υποδειχθέντα πρόσθετο όρο, ο οποίος παραβιάζει τις ανωτέρω αρχές και περιορίζει πέραν του επιτρεπτού και δέοντος τον ανταγωνισμό για την ανάθεση της δημοπρατούμενης σύμβασης.

2. Πέραν αυτών κατά την άποψη του Συνδέσμου μας για τις σχετικές ειδικές τεχνικές απαιτήσεις δεν τηρείται η πρόβλεψη του Νομοθέτη, κατά την οποία, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 76 του Ν.4412/2016 και όπως διεξοδικά αναλύεται στην συνημμένη γνωμοδότηση του Νομικού Συμβούλου του ΣΑΤΕ, θα έπρεπε της εισαγωγής αυτού του ειδικού όρου να προηγείται θετική απόφαση του Υπουργού Υποδομών κατόπιν εισήγησης του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ.

Κατόπιν αυτών σας ζητούμε την ακύρωση του διαγωνισμού των εν θέματι έργων και την επαναδημοπράτησή του με την απαλοιφή των αυθαίρετων και μη σύννομων επιπλέον απαιτήσεων προκειμένου να διευκολυνθεί ο ανταγωνισμός από την συμμετοχή περισσότερων εργοληπτικών επιχειρήσεων.

Με τιμή,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΘΟΥΣΑΚΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Συν.: Γνωμοδότηση Νομικού Συμβούλου ΣΑΤΕ κ. Στ. Σταμόπουλου